

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr VI/8/11
Rady Gminy Świdnica
z dnia 10 lutego 2011r.

Plan Odnowy Miejscowości

Grabowiec na lata 2009-2020

luty 2011.

SPIS TREŚCI

1. CHARAKTERYSTYKA WSI GRABOWIEC	2
2. INWENTARYZACJA ZASOBÓW	4
3. OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIEJSCOWOŚCI	5
4. OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH	6
5. OPIS I CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA ZASPAKAJANIA POTRZEB MIESZKAŃCÓW, SPRZYJAJĄCYM NAWIĄZYWANIU KONTAKTÓW SPOŁECZNYCH	16

1. CHARAKTERYSTYKA WSI GRABOWIEC

Wieś Grabowiec leży w gminie Świdnica koło Zielonej Góry. W odległości około 9 km od wsi przebiega droga krajowa nr 27 relacji Zielona Góra – Żary. Odległość wsi od Świdnicy – siedziby władz gminnych wynosi 10 km. Odległość pomiędzy Grabowcem a Zieloną Górą wynosi 19 km. Powierzchnia gruntów należących do wsi Grabowiec wynosi 14,6 km². W Grabowcu zamieszkuje obecnie 220 osób, w 52 domach mieszkalnych. (według danych ewidencji ludności Urzędu Gminy w Świdnicy na dzień 31.12.2008r.).

Typ rozplanowania zabudowy – zagrodowy. Pierwsza wzmianka w źródłach pisanych pochodzi z 1305 r.

rys.1 Mapa obszaru Gminy Świdnica

Wieś Grabowiec nie posiada obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru konserwatora zabytków. Istnieją natomiast budynki ujęte w ewidencji konserwatorskiej. Są to w większości budynki mieszkalne, głównie pochodzące z XVIII i XIX wieku. Pomimo braku obiektów wpisanych do rejestru konserwatora zabytków Grabowiec jest jedną z najstarszych wiosek w okolicach Zielonej Góry. Historia wsi sięga co najmniej XIII wieku. Na podstawie wpisów w Rejestrze Głogowskim można sądzić, że Grabowiec istniał jeszcze przed 1251 rokiem. Pierwotne brzmienie nazwy wioski, to „Schoenefelt” - piękne pole albo piękne miejsce, a późniejsze „Schoeneiche” oznaczało piękny dąb.

Od średniowiecza datuje się w Grabowcu funkcjonowanie kościoła katolickiego. W jego dziejach Grabowiec był parafią, do której należało Lipno. Jeszcze na początku XX w. istniał zrujnowany budynek kościelny pochodzący z 1565r.

2. INWENTARYZACJA ZASOBÓW

Wieś Grabowiec położona jest na pięknie ukształtowanym terenie, z wieloma wzniesieniami i pagórkami, w malowniczym kompleksie leśnym pełnym grzybów i zwierzyny, przez który wiodą liczne szlaki turystyczne PTTK. W najbliższej okolicy znajduje się Muzeum Wojskowe, Muzeum Środkowego Nadodrza, Skansen i ośrodek jazdy konnej. W Grabowcu jest 19 zakładów usługowych w większości jednoosobowych. W pobliżu Grabowca jest także usytuowany zakład zajmujący się produkcją pieczarek. Na obrzeżach miejscowości znajduje się lądowisko wykorzystywane przede wszystkim przez Lasy Państwowe oraz do celów rekreacyjnych.

W Grabowcu jest niewielki sklep spożywczy, sala wiejska oraz kaplica. Większość pracujących mieszkańców znajduje zatrudnienie w pobliskiej Zielonej Górze. Około 12 osób posiada niewielkie gospodarstwa rolne. Ze względu na niski dochód generowany przez te gospodarstwa, ich właściciele podejmują dodatkowe zatrudnienie.

Biorąc pod uwagę atrakcyjne położenie wsi i niewielką odległość do Zielonej Góry, Grabowiec zaczyna cieszyć się popularnością wśród nabywców działek budowlanych. W ostatnich latach wybudowano tu kilka nowych domów. Prowadzone są również prace remontowe w starych domach, często przekazywanych przez rodziców i dziadków na rzecz młodego pokolenia.

Wielu mieszkańców wsi pozostaje bez pracy. Bardzo często są to członkowie rodzin wielodzietnych wymagających pomocy. Rodziny te korzystają ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy. W związku z rozwojem wsi w ostatnim czasie zwiększa się aktywność lokalnego środowiska. W Grabowcu działa Rada Sołecka i Rada Kościelna.

Aktualna sytuacja mieszkańców wsi, w związku z zachodzącymi przemianami społeczno-gospodarczymi naszego kraju, wciąż się pogarsza. Wzrasta potrzeba podjęcia nowych działań i zaktywizowania młodzieży, która mogłaby szerzyć m.in. ideę pracy charytatywnej i wolontariatu.

3. OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIEJSCOWOŚCI

ANALIZA SWOT (mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia) miejscowości Grabowiec.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • aktywność mieszkańców, którzy działają na rzecz rozwoju wsi w Radzie Sołectkiej i Radzie Kościelnej, 	<ul style="list-style-type: none"> • brak odrębnego miejsca do spotkań i pracy z dziećmi i młodzieżą,
<ul style="list-style-type: none"> • atrakcyjne położenie w otoczeniu lasów i czystej, nieskażonej przyrody; czyste powietrze, 	<ul style="list-style-type: none"> • brak pomieszczeń do pracy integracyjnej i działalności na rzecz wolontariatu,
<ul style="list-style-type: none"> • tereny przeznaczone pod jednorodziną zabudowę mieszkaniową, 	<ul style="list-style-type: none"> • uboga oferta możliwości zagospodarowania czasu wolnego dla mieszkańców wszystkich grup wiekowych,
<ul style="list-style-type: none"> • niewielka odległość od miasta, 	<ul style="list-style-type: none"> • brak perspektyw rolniczego rozwoju miejscowości (słabe gleby),
<ul style="list-style-type: none"> • dobre połączenie drogowe z miastem Zielona Góra; możliwość korzystania z miejskiej oferty rynku pracy, usługowej i kulturalnej, 	<ul style="list-style-type: none"> • brak miejsc pracy w samej wsi Grabowiec,
<ul style="list-style-type: none"> • obiekty mieszkalne ujęte w ewidencji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, 	<ul style="list-style-type: none"> • duże bezrobocie,
	<ul style="list-style-type: none"> • znacząca liczba rodzin o niskich dochodach wymagających wsparcia i zagrożonych wykluczeniem społecznym,
	<ul style="list-style-type: none"> • niewystarczająca ilość połączeń komunikacyjnych,
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • powrót tradycyjnego zwyczaju świadczenia sobie wzajemnej pomocy, 	<ul style="list-style-type: none"> • pozostanie wsi Grabowiec w kręgu wsi bez własnej tożsamości i bez określonego kierunku rozwoju w dobie przemian zachodzących w kraju,
<ul style="list-style-type: none"> • możliwość pozyskiwania środków pomocowych z Funduszy Europejskich, 	<ul style="list-style-type: none"> • ugruntowanie złej sytuacji rodzin ubogich i dzieci pochodzących z tych środowisk,
<ul style="list-style-type: none"> • poprawa sytuacji rodzin potrzebujących wsparcia społecznego, 	<ul style="list-style-type: none"> • pogłębianie się zjawiska osłabienia więzi społecznych,
<ul style="list-style-type: none"> • rozwój postaw prospołecznych młodzieży- rozwijanie idei wolontariatu, 	<ul style="list-style-type: none"> • konieczność zapewnienia wkładu własnego na realizację inwestycji dofinansowywanych ze środków unijnych,
<ul style="list-style-type: none"> • uaktywnienie się kolejnych mieszkańców, którzy chcieliby podjąć działania na rzecz rozwoju miejscowości, 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost zachowań nieakceptowanych społecznie,
<ul style="list-style-type: none"> • uaktywnienie się młodych ludzi, osób wykluczonych społecznie i osób w wieku poprodukcyjnym, 	<ul style="list-style-type: none"> • narastanie apatii społecznej,
<ul style="list-style-type: none"> • wychowanie dzieci i młodzieży w poszanowaniu dla wartości, 	

Poprzez analizę SWOT wykazano mocne i słabe strony wsi Grabowiec oraz jej szanse rozwojowe i zagrożenia. Pozwala to na określenie obecnej sytuacji miejscowości oraz wskazanie przyszłych kierunków jej rozwoju.

4. OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH

Na lata 2009 – 2020 we wsi Grabowiec planuje się zrealizować następujące zadania:

1 Remont i modernizacja sali wiejskiej – wymiana dachu i adaptacja poddasza do celów użytkowych wraz z wykonaniem klatki schodowej, rozbudowanie pomieszczenia przeznaczonego na kuchnię, zamontowanie nowej podłogi oraz centralnego ogrzewania w całym obiekcie, utwardzenie placu dookoła sali oraz wyposażenie sali wiejskiej

Cel i przeznaczenie:

Celem projektu jest podniesienie standardu technicznego i funkcjonalności wiejskiej sali w Grabowcu. W sali odbywa się szereg spotkań mieszkańców wsi, którzy wykorzystują ją zarówno do spotkań o charakterze organizacyjnym i socjalnym, jak i kulturalno-rekreacyjnym. Zły stan dachu stwarza zagrożenie, a jednocześnie brak dodatkowych pomieszczeń do celów użytkowych oraz profesjonalnej kuchni znacznie obniża komfort organizowanych spotkań. Nowa podłoga i możliwość ogrzewania pomieszczeń sali wiejskiej w okresie jesienno-zimowym, podniosłoby standard sali i stworzyłoby możliwość jej pełnego wykorzystywania.

Modernizacja sali wpłynie pozytywnie na aktywność mieszkańców Grabowca, pozwoli na jeszcze efektywniejsze działania funkcjonujących na terenie wsi organizacji, w tym zarówno młodzieży, jak i nieformalnie organizujących się mieszkańców.

1.1 Kosztorys i harmonogram

Lp.	DZIAŁANIE	PRZEWIDYWANY OKRES REALIZACJI	PRZEWIDYWANY KOSZT (brutto)
1	Wymiana dachu i adaptacja poddasza do celów użytkowych wraz z wykonaniem klatki schodowej, rozbudowanie pomieszczenia przeznaczonego na kuchnię, zamontowanie nowej podłogi oraz centralnego ogrzewania w całym obiekcie, utwardzenie placu dookoła sali.	2010 rok	400.000,00
2	Zakup wyposażenia sali wiejskiej	2011-2020	10.000,00
RAZEM KOSZT PRZEDSIĘWZIĘCIA (brutto)			ok. 410.000,00

2. Budowa boisk sportowych do gry w piłkę nożną i siatkową -ogólnie dostępnych dla dzieci i młodzieży.

Cel i przeznaczenie:

Powstanie boisk do gry w piłkę nożną i siatkową, przyczyni się do zwiększenia dostępności dzieciom i młodzieży do nowoczesnych i bezpiecznych obiektów sportowych. Inwestycja ta będzie jednym z elementów rozbudowy i modernizacji infrastruktury sportowej na terenie gminy. Funkcjonowanie bezpiecznych boisk przyczyni się do popularyzacji sportu i aktywnego stylu życia wśród dzieci i młodzieży, jak również nieformalnym spotkaniom mieszkańców Grabowca, którzy będą mogli spędzić aktywnie czas. Dzięki zabezpieczeniu powierzchni boiska do gry w piłkę siatkową wysokim ogrodzeniem (4-metrowa siatka) przebywające tam dzieci i młodzież będzie bezpieczna, a jednocześnie nie zakłóci porządku publicznego bawiąc się, ćwicząc i rozgrywając sportowe rozrywki. Boisko do gry w piłkę nożną i siatkową pozwoli również na podniesienie poziomu nauczania w zakresie kultury fizycznej oraz dzięki możliwościom, które stworzy, wpłynie bardzo pozytywnie na kształtowanie prawidłowych postaw młodych mieszkańców.

2.1. Kosztorys i harmonogram

Lp.	DZIAŁANIE	PRZEWIDYWANY OKRES REALIZACJI	PRZEWIDYWANY KOSZT (brutto)
1	Budowa boisk sportowych do gry w piłkę nożną i siatkową - ogólnie dostępnych dla dzieci i młodzieży.	2010 rok	100.000,00
		RAZEM KOSZT PRZEDSIĘWZIĘCIA (brutto)	ok. 100.000,00

3. Modernizacja wewnętrznych dróg lokalnych poprzez ich utwardzenie.

Cel i przeznaczenie:

Realizatorem inwestycji będzie gmina Świdnica. Modernizacja dróg wpłynie na poziom bezpieczeństwa zmotoryzowanych i pieszych korzystających z ciągów komunikacyjnych. Będzie miała pozytywny wpływ na podniesienie standardu życia mieszkańców Grabowca, co z pewnością podniesie atrakcyjność miejscowości w opinii potencjalnych inwestorów oraz nabywców działek pod osadnictwo mieszkaniowe. (w tym również drogi gminnej przy parku)

3.1. Kosztorys i harmonogram

Lp.	DZIAŁANIE	PRZEWIDYWANY OKRES REALIZACJI	PRZEWIDYWANY KOSZT (brutto)
1	Modernizacja wewnętrznych dróg lokalnych poprzez ich utwardzenie.	2011-2020	-
RAZEM KOSZT PRZEDSIĘWZIĘCIA (brutto)			-

Ze względu na oddalony w czasie termin realizacji zadania, jego koszty zostaną oszacowane w trakcie bezpośrednich przygotowań do realizacji inwestycji.

4. Utworzenie placu zabaw dla dzieci.

Cel i przeznaczenie:

Powstanie placu zabaw dla dzieci przyczyni się do zwiększenia możliwości budowania postaw społecznych wśród najmłodszych mieszkańców Grabowca. Będzie to miejsce spotkań i wspólnych zabaw dla maluchów i ich rodziców. Na placu zabaw dziecko ma okazję nabyć nowe umiejętności. W czasie zabawy rozwija swoją koordynację ruchową, równowagę i ogólnie sprawność fizyczną. Poza tym to doskonała okazja do nawiązywania nowych znajomości i zabaw grupowych.

4.1. Kosztorys i harmonogram

Lp.	DZIAŁANIE	PRZEWIDYWANY OKRES REALIZACJI	PRZEWIDYWANY KOSZT (brutto)
1	Utworzenie placu zabaw dla dzieci.	2010 rok	30.000,00
RAZEM KOSZT PRZEDSIĘWZIĘCIA (brutto)			ok. 30.000,00

5. Opracowanie projektu budowy chodnika i wykonanie chodnika do komunikacji pieszej wzdłuż drogi biegnącej przez wieś Grabowiec.

Cel i przeznaczenie:

Ważnym argumentem przemawiającym za potrzebą budowy chodnika w Grabowcu jest systematycznie wzrastająca liczba pojazdów przejeżdżających przez wieś, również z sąsiednich

miejsowości. Powstanie chodnika podwyższy stopień bezpieczeństwa mieszkańców w czasie pieszego przemieszczania się.

5.1. Kosztorys i harmonogram

Lp.	DZIAŁANIE	PRZEWIDYWANY OKRES REALIZACJI	PRZEWIDYWANY KOSZT (brutto)
1	Opracowanie projektu budowy chodnika i wykonanie chodnika do komunikacji pieszej wzdłuż drogi biegnącej przez wieś Grabowiec.	2012 rok	70.000,00
RAZEM KOSZT PRZEDSIĘWZIĘCIA (brutto)			ok. 70.000,00

6. Rekultywacja istniejącego stawu w celu przeciwpożarowym i rekreacyjnym, a także wyregulowanie stosunków wodnych na terenie miejscowości.

Cel i przeznaczenie:

W rejonie miejscowości Grabowiec odnotowuje się zbyt małą ilość dostępnych zbiorników wodnych. Rekultywacja stawu wpłynie na stworzenie ekologicznie czystego zbiornika wodnego, który będzie służył dla mieszkańców Grabowca do celów przeciwpożarowych a także rekreacyjnych. Ponadto znacznie poprawi się estetyka w centrum miejscowości.

6.1. Kosztorys i harmonogram

Lp.	DZIAŁANIE	PRZEWIDYWANY OKRES REALIZACJI	PRZEWIDYWANY KOSZT (brutto)
1	Rekultywacja istniejącego stawu w celu przeciwpożarowym i rekreacyjnym, a także wyregulowanie stosunków wodnych na terenie miejscowości.	2011 rok	600.000,00
RAZEM KOSZT PRZEDSIĘWZIĘCIA (brutto)			ok. 600.000,00

7. Odnowienie parku.

Cel i przeznaczenie:

W miejscowości Grabowiec istnieje stary park z wartościowym drzewostanem. Wymaga on gruntownego odnowienia. Po przeprowadzeniu zabiegów pielęgnacyjnych, mógłby być dla mieszkańców dobrym miejscem do rekreacji oraz do organizowania i przeprowadzania imprez kulturalno-rozrywkowych.

7.1. Kosztorys i harmonogram

Lp.	DZIAŁANIE	PRZEWIDYWANY OKRES REALIZACJI	PRZEWIDYWANY KOSZT (brutto)
1	Odnowienie parku.	2010 rok	40.000,00
RAZEM KOSZT PRZEDSIĘWZIĘCIA (brutto)			ok. 40.000,00

8. Odnowienie cmentarza niemieckiego.

Cel i przeznaczenie:

W Grabowcu istniał cmentarz dla ludności zamieszkującej tą miejscowość przed II wojną światową. Cmentarz ten w latach 70-tych został zniszczony, a pomniki rozebrane i wywiezione. Z uwagi na szacunek dla historii oraz byłych mieszkańców Grabowca zasadne byłoby uczczenie miejsca ich wiecznego spoczynku kamienną tablicą pamiątkową oraz zabezpieczenie pozostałości nagrobków i uporządkowanie całego terenu cmentarza. Odnowienie cmentarza stanowiłoby dla mieszkańców, a w szczególności dla młodzieży swoistą lekcję szacunku dla historii oraz wzrostu poczucia odpowiedzialności za przeszłe wydarzenia.

8.1. Kosztorys i harmonogram

Lp.	DZIAŁANIE	PRZEWIDYWANY OKRES REALIZACJI	PRZEWIDYWANY KOSZT (brutto)
1	Odnowienie cmentarza niemieckiego.	2010 rok	20.000,00
RAZEM KOSZT PRZEDSIĘWZIĘCIA (brutto)			ok. 20.000,00

9. Wykonanie zatoczki z wiatą przystankową dla autobusu szkolnego.

Cel i przeznaczenie:

W Grabowcu nie ma przedszkola i szkoły, dlatego dzieci i młodzież dojeżdżają do tych instytucji oświatowych korzystając z autobusu szkolnego. Na początku miejscowości nie ma zatoczki z wiatą przystankową dla autobusu szkolnego, dlatego dzieci i młodzież oczekują na autobus na poboczu drogi i nie mają żadnego schronienia w czasie niepogody. Planowana inwestycja wpłynie na poprawę warunków i zwiększenie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży podróżujących autobusem szkolnym.

9.1. Kosztorys i harmonogram

Lp.	DZIAŁANIE	PRZEWIDYWANY OKRES REALIZACJI	PRZEWIDYWANY KOSZT (brutto)
1	Wykonanie zatoczki z wiatą przystankową dla autobusu szkolnego.	2009- 2010 rok	5.000,00- 10.000,00
		RAZEM KOSZT PRZEDSIĘWZIĘCIA (brutto)	ok. 5.000,00- 10.000,00

10. Budowa cmentarza w Grabowcu.

Cel i przeznaczenie:

W Grabowcu nie ma cmentarza; dotychczas zmarłych chowano na cmentarzach w okolicznych wioskach lub w Zielonej Górze. Kolejne pokolenia zamieszkujące wieś oraz coraz liczniejsza ludność nowo-osiedlających się rodzin, charakteryzujące się większym poczuciem tożsamości i wspólnoty lokalnej pragnie chować swoich bliskich w rodzinnej miejscowości. To bardzo istotne zadanie, ważne zarówno w aspekcie społecznym, jak i indywidualnym.

10.1. Kosztorys i harmonogram

Lp.	DZIAŁANIE	PRZEWIDYWANY OKRES REALIZACJI	PRZEWIDYWANY KOSZT (brutto)
1	Budowa cmentarza w Grabowcu	2011- 2014 rok	W chwili planowania inwestycji trudne do oszacowania
		RAZEM KOSZT PRZEDSIĘWZIĘCIA (brutto)	W chwili planowania inwestycji trudne do oszacowania

11. Systematyczne zwiększanie ilości punktów świetlnych.

Cel i przeznaczenie:

W Grabowcu jest bardzo niewiele nowych punktów świetlnych. Ulica-droga biegnąca przez Grabowiec i okrążająca staw – mieszkańcy Grabowca chętnie spacerują nią, nawiązując kontakty, wymieniając się spostrzeżeniami i wiadomościami powinna być dobrze oświetlona ze względu na bezpieczeństwo zarówno spacerowiczów, jak i kierujących pojazdami – których jest coraz więcej. Grabowiec rozrasta się, powstaje coraz więcej nowych domów, rosną więc potrzeby związane z oświetleniem dróg prowadzących do nieruchomości, ale i funkcjonujących obecnie centrów życia społecznego – parku, budowanego placu zabaw, boiska itd.

11.1. Kosztorys i harmonogram

Lp.	DZIAŁANIE	PRZEWIDYWANY OKRES REALIZACJI	PRZEWIDYWANY KOSZT (brutto)
1	Systematyczne zwiększanie ilości punktów świetlnych.	2011- 2020 rok	100.000,00
RAZEM KOSZT PRZEDSIĘWZIĘCIA (brutto)			ok.100.000,00

12. Powołanie Klubu Seniora i Klubu Juniora wraz z powstaniem siłowni.

Cel i przeznaczenie:

Wraz z rozwojem poczucia tożsamości lokalnej, rosnącą integracją i więzią społeczną, rosną oczekiwania społeczne. W Grabowcu mieszka spora grupa osób starszych, przybyłych tutaj w różnych okresach, z różnych stron. Jednocześnie rośnie liczba starszych osób mieszkających tutaj od urodzenia, chcących uczestniczyć w życiu społecznym i towarzyskim. Jednocześnie przybywa najmłodszych mieszkańców wsi, zarówno tych urodzonych tutaj, jak i nowoprzybyłych. Obie grupy społeczne – seniorzy i juniorzy dysponują czasem wolnym, obie mają ogromną chęć i energię angażowania się w ciekawe przedsięwzięcia kulturalne, towarzyskie, sportowe etc. Dlatego mieszkańcy będą dożyć do powołania Klubu Seniora i Klubu Juniora w Grabowcu. Celem obu Klubów będzie działanie na rzecz zmniejszenia dysproporcji między szansami, jakie mają mieszkańcy większych miejscowości w stosunku do mieszkańców niewielkich wiosek. Oba kluby będą działały na bazie sali wiejskiej oraz

przyległego budynku. Planuje się również powołanie do życia siłowni dla młodzieży i dorosłych. Funkcjonowanie takich miejsc wpłynie pozytywnie na aktywizację społeczną mieszkańców Grabowca, ułatwi nawiązywanie ciekawych kontaktów oraz rozwój osobisty na każdym etapie życia.

12.1. Kosztorys i harmonogram

Lp.	DZIAŁANIE	PRZEWIDYWANY OKRES REALIZACJI	PRZEWIDYWANY KOSZT (brutto)
1	Powołanie Klubu Seniora	2011 rok	-
2	Powołanie Klubu Juniora	2011 rok	-
3	Adaptacja pomieszczeń budynku sali wiejskiej oraz budynku przyległego	2011-2015	Koszt trudny do oszacowania przed inwentaryzacją pomieszczeń
4	Zakup i montaż sprzętu do siłowni	2013-2020	30.000,00
RAZEM KOSZT PRZEDSIĘWZIĘCIA (brutto)			30.000,00

13. Przejęcie pomieszczeń w budynku sali wiejskiej oraz w budynku obok należących do ANR.

Cel i przeznaczenie:

W Grabowcu budynek sali wiejskiej sąsiaduje z niezagospodarowanym budynkiem należącym do Agencji Nieruchomości Rolnych. Przejęcie budynku i połączenie go łącznikiem z salą wiejską pozwoli na zorganizowanie prawdziwego centrum spotkań dla mieszkańców wioski.

13.1. Kosztorys i harmonogram

Lp.	DZIAŁANIE	PRZEWIDYWANY OKRES REALIZACJI	PRZEWIDYWANY KOSZT (brutto)
1	Przejęcie pomieszczeń w budynku sali wiejskiej oraz w budynku obok należących do ANR.	2011- 2012 rok	Koszt trudny do oszacowania, być może bez wydatku
RAZEM KOSZT PRZEDSIĘWZIĘCIA (brutto)			-

14. Budowa dzwonnicy.

Cel i przeznaczenie:

Grabowiec to jedna z miejscowości w parafii Koźła. W Grabowcu nie ma kościoła, a jego rolę spełnia kapliczka. Przed kilku laty narodziła się idea budowy dzwonnicy, która mogłaby stać się symboliczną budowlą miejscowości.

14.1. Kosztorys i harmonogram

Lp.	DZIAŁANIE	PRZEWIDYWANY OKRES REALIZACJI	PRZEWIDYWANY KOSZT (brutto)
1	Budowa dzwonnicy.	2011-2013	50.000,00
RAZEM KOSZT PRZEDSIĘWZIĘCIA (brutto)			50.000,00

15. Zagospodarowanie terenu przyległego do stawu.

Cel i przeznaczenie:

Rozbudowa istniejącego zbiornika wodnego pozwoli na większe wykorzystanie tego potencjału, stworzy dodatkowy element oferty turystycznej, ale również zapewni mieszkańcom wsi i okolic dogodny i bezpieczny sposób spędzania wolnego czasu.

Doświadczenia z przeszłości wskazują, że staw cieszył się popularnością. Po odnowieniu czaszy zbiornika, należy również zagospodarować teren wokół niego poprzez budowę mini infrastruktury wokół jeziora (m.in. kładki, wyznaczone miejsca na ogniska i grille, ławeczki, parkingi) oraz zagospodarowanie „plaży”, która stanie się kolejnym, atrakcyjnym miejscem spotkań mieszkańców oraz turystów.

15.1. Kosztorys i harmonogram

Lp.	DZIAŁANIE	PRZEWIDYWANY OKRES REALIZACJI	PRZEWIDYWANY KOSZT (brutto)
1	Zagospodarowanie terenu przyległego do stawu.	2009- 2010 rok	5.000,00- 10.000,00
RAZEM KOSZT PRZEDSIĘWZIĘCIA (brutto)			ok. 5.000,00- 10.000,00

16. Wyznaczenie szlaków rowerowych i pieszych oraz adaptacja „górk” do sportów zimowych wraz z wyeksponowaniem głazu narzutowego jako pomnika przyrody.

Cel i przeznaczenie:

Zdrowy styl życia to uprawianie amatorskiej jazdy na rowerach, nordic walkingu, czy po prostu spacerowanie, dlatego planuje się wykonanie tras pieszych i rowerowych zarówno w kierunku innych miejscowości w gminie, jak i dalej w kierunku Krosna Odrzańskiego, Nowogrodu Bobrz., Dąbia jak i połączenie nowopowstałych tras z już istniejącymi w gminie. Ze względu na specyficzne położenie Grabowca – teren pagórkowaty – planuje się również wyznaczenie szlaków o charakterze tras kolarstwa przełajowego. W pobliżu Grabowca znajduje się również wzniesienie, które nadają się świetnie do uprawiania sportów zimowych – planuje się jego adaptację w celu uczynienia bezpieczniejszym. Na trasie turystycznej Grabowca znajduje się jeden z największych głazów narzutowych w gminie, dlatego zostanie on wyeksponowany.

Projekt ma szansę na pokrycie części kosztów ze źródeł gminy.

16.1. Kosztorys i harmonogram

Lp.	DZIAŁANIE	PRZEWIDYWANY OKRES REALIZACJI	PRZEWIDYWANY KOSZT (brutto)
1	Wyznaczenie szlaków rowerowych i pieszych oraz szlaków do kolarstwa przełajowego.	2011-2012	500,00
2	Adaptacja „górk” do sportów zimowych.	2011-2013	5.000,00
3	Wyeksponowanie głazu narzutowego jako pomnika przyrody.	2011-2012	200,00
RAZEM KOSZT PRZEDSIĘWZIĘCIA (brutto)			5.700,00

5. OPIS I CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA ZASPAKAJANIA POTRZEB MIESZKAŃCÓW, SPRZYJAJĄCYM NAWIĄZYWANIU KONTAKTÓW SPOŁECZNYCH

Głównymi miejscami sprzyjającymi nawiązywaniu kontaktów społecznych w Grabowcu są: sala wiejska, kompleks, w skład którego wchodzi park, plac zabaw oraz kapliczka, boisko, staw oraz teren wokół niego, sklep oraz przystanki. Bardzo istotne jest to, że są to miejsca stosunkowo niewiele oddalone od siebie.

Sala wiejska oraz inne miejsca (park, boisko, „mała plaża” pozwalają organizować szereg imprez, spotkań i uroczystości, w których biorą udział nie tylko mieszkańcy Grabowca, ale także mieszkańcy gminy Świdnica. Plany związane z zagospodarowaniem sali wiejskiej oraz budynku do niej przylegającego pozwolą na zwiększenie ilości wspólnych zabaw i spotkań, również w gronie seniorów, czy juniorów we wiosce.

Szczególnym miejscem zwłaszcza latem jest staw i teren wokół niego. Dla najmłodszego pokolenia buduje się właśnie plac zabaw, który zapewni dzieciom wiele atrakcji i będzie miejscem sprzyjającym nawiązywaniu dziecięcych i rodzicielskich znajomości. Trochę starsze dzieci chętnie spędzają czas na boisku, w parku...

Wspomnieć należy również o ulicy-drodze biegnącej przez Grabowiec i okrążającej staw – mieszkańcy Grabowca spacerują nią, nawiązując kontakty, wymieniając się spostrzeżeniami i wiadomościami. Ważna jest również ścieżka spacerowa z parku do miejsca, gdzie leży ogromny głaz narzutowy – pamiątka z pradziejów, miejsce które dla wielu mieszkańców ma wartość sentymentalną...

Szczególnym miejscem, wyróżniającym Grabowiec spośród innych miejscowości w gminie jest lądowisko. Co prawda leży ono na uboczu, jest jednak miejscem organizacji wielu imprez sportowych, majówek, spacerów etc. Działa tam również Stowarzyszenie wielbicieli lotnictwa, które podejmuje szereg działań związanych z rozwojem infrastruktury lądowiska, jak również aktywizacji życia społecznego w Grabowcu.